Dosarul nr.2a-712/25 (2-24079662-02-2a-19022025)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) judecător - M. Țurcan.

D E C I Z I E

18 martie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Roman Pascari și Hristina Craveț
Grefierul Reveca Ursu

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de către avocatul Caliga Mariana în interesele lui Mîndru Adrian,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Mîndru Natalia către Mîndru Adrian cu pprivire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

I. Pretențiile reclamantului:

1. La data de 18 iulie 2024, avocatul Olesea Nastas în interesele Nataliei Mîndru s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Mîndru Adrian privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 05 august 2021 a încheiat cu pârâtul căsătoria, deși au fost logodiți din anul 2019.

3. În anul 2019, pârâtul a achiziţionat (pentru noua sa familie) un bun imobil în construcţie (în continuare - ”apartament”), fiind înregistrat pe numele tatălui pârâtului. Dat fiind faptul că pârâtul a rămas fără bani în rezultatul achiziţionării apartamentului, toate cheltuielile curente, erau acoperite în totalitate de către reclamantă.

4. Banii câştigaţi la nuntă au fost investiţi în totalitate în reparaţia apartamentului. Au contractat succesiv mai multe credite, și din banii împrumutaţi, au finisat lucrările de reparaţie şi, respectiv, au început a mobila apartamentul. Mai mulți ani pîrîtul a muncit peste hotare (marinar), iar reclamanta a continuat să muncească în ţară, şi să plătească din salariul său dobânzile lunare ale creditelor contractate împreună. Ulterior, pârâtul s-a stabilit cu traiul în ţară, și ulterior a aflat, că pârâtul mai avea trei credite în Rusia. Reclamanta nu suspecta (la acel moment) că acesta ar fi fost capabil să cheltuiască banii familiei pe alte nevoi decât cele comune. Între timp, din cauza comportamentului pârâtului, în familie au apărut certuri. Acesta a început a nu mai aduce bani acasă. La data de ***** s-a născut copilul comun, *****.

5. Indică că, la data de 18 august 2023, cu mai puţin de două luni înainte de naşterea copilului, pârâtul, a comis un accident rutier, în rezultatul căruia a cauzat un prejudiciu material în cuantum de 3 000,00 euro.

6. După naşterea copilului, pârâtul mereu căuta pretexte să plece de acasă, reclamanta obținînd probe ale infidelității conjugale a acestuia. Reclamanta consideră că păstrarea căsătoriei este imposibilă. Or, Pârâtul a plecat de acasă de jumătate de an, lăsând-o singură cu un copil, iar dezinteresul acestuia faţă de reclamantă este total şi evident. Reclamanta a rămas singură cu un copil, cu grijile casei, iar pe deasupra, este şi unica persoană responsabilă de returnarea creditelor comune. La moment pârâtul se află într-o relaţie de natură amoroasă cu o altă femeie. Din spusele pârâtului, aceştia chiar ar locui împreună. Acest fapt dovedește fără nicio urmă de îndoială, despre faptul că păstrarea familiei în continuare este practic imposibilă.

7. După separarea de facto a părților copilul minor ***** se află nemijlocit în grija reclamatei spre creştere şi educare, iar ataşamentul dintre acesta şi mama sa este unul natural, puternic şi care nu poate fi pus la îndoială. Pe de altă parte, relaţia acestuia cu tatăl său este aproape inexistentă, din cauza plecării acestuia din familie şi al comportamentului său infantil şi iresponsabil. Reclamanta este cea care are grijă de copilul său minor de la naştere, oferindu-i atenţia, afecţiunea şi toată dragostea necesară ca acesta să crească sănătos şi armonios. Reclamanta solicită exercitarea autorităţii părinteşti asupra copilului, prin dispunerea stabilirii domiciliului copilului minor la domiciliul acesteia.

8. În luna aprilie 2024, copilul minor a fost diagnosticat cu urticarie alergică acută, dermatită alergică atopică. Pe cale de consecinţă, acesta a trecut la un regim special de alimentare.

9. Reieşind din faptul, că lipseşte acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, reclamanta cere instanţei de judecată să ţină cont de faptul că stilul de viaţă al pârâtului efectiv nu poate, în opinia acesteia, garanta faptul că nu va fi în măsură să creeze un pericol pentru creşterea şi dezvoltarea

normală a copilului sau că nu va afecta interesele legale ale copilului minor. Reclamanta solicită instanţei de judecată să ţină cont de vârsta copilului şi gradul său de maturitate, de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile între fiecare părinte şi copil, posibilitatea părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţie şi dezvoltarea copilului, inclusiv prin exemplul propriu al fiecărui părinte. La moment, pârâtul nu participă în mod activ la întreţinerea şi educarea copilului minor. Iar dacă o face, o face sporadic, după multă insistenţă. În felul acesta, toată responsabilitatea cade pe reclamantă. Or, aceasta în permanenţă trebuie să cerşească bani de la pârât pentru nevoile copilului lor minor. Consideră că este imperios de a încasa pe cale judiciară din contul pârâtului, în calitate de părinte, pensia pentru întreţinere copilului său minor. Or, cheltuielile de îngrijire, creştere şi educare a unui copil minor sunt foarte mari, cu atât mai mult a unui copil diagnosticat cu dermatită atopică, ale cărui nevoi sunt peste media cheltuielilor de îngrijire a unui copil în totalitate sănătos. După diagnosticarea cu dermatită atopică, au fost necesare anumite investigaţii de laborator, care să confirme diagnosticul pus şi să ajute la individualizarea tratamentului aplicat. Deşi reclamanta avea dreptul să stea în concediul de îngrijire a copilului până acesta ar fi împlinit 3 ani, din data de 01 iulie 2024, aceasta s-a reîntors la muncă, aşa cum arată Acordul nr. 1 din 01 iulie 2024. Reclamanta lucrează pe schimburi - 24 de ore, o dată în săptămână, făcând gărzi în zilele de sâmbătă.

10. Susține reclamanta, că deşi este angajată şi are un salariu stabil (0.75 din salariu de bază), veniturile ei nu sunt suficiente pentru a se întreţine pe ea însăşi, pe copil, precum şi să asigure toate cele necesare pentru gospodărie. Resursele financiare nu sunt suficiente pentru asigurarea necesităţilor adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea decentă a copilului minor (alimentaţie, procurarea hainelor, scutece, tratament medical etc.). Valoarea minimului de existenţă pentru un copil de până la un an în mediul urban, fiind de 1 253,0 MDL, (sau, pentru copii în vârstă de 1-6 ani în mediul urban, de 2 736,1 MDL), nici pe departe nu acoperă necesităţile specifice ale unui copil hipoalergic.

11. Dat fiind faptul, că pârâtul nu are o ocupaţie stabilă (când lucrează, când nu), şi se întâmplă des să fie plecat din ţară, reclamanta solicită încasarea întreținerii în sumă fixă de 6 000,00 MDL. Or, încasarea pensiei de întreţinere în mărime de ¼ din salariu şi/sau alte venituri ar fi dificilă (întrucât veniturile acestuia sunt neregulate) şi, în speţă, ar leza substanţial interesele reclamantei şi al copilului minor.

12. În luna iunie, unica contribuţie financiară a pârâtului către reclamantă a constituit suma de 3 000 lei - transfer care a venit după multe rugăminţi. Or, doar plata lunară a creditelor lor comun a depăşit suma de 4 000 lei. Reclamanta acoperă toate celelalte cheltuieli, care depăşesc cu mult posibilitățile ei, fiind

ajutată constant de către părinții acesteia.

13. Astfel, solicită reclamanta desfacerea căsătoriei înregistrată sub nr.565 din 05 august 2021 de Serviciul stare civilă municipiul Chișinău; stabilirea domiciliului copilului minor *****, la domiciliul reclamantei; obligarea pârâtului la plata pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o sumă bănească fixă în cuantum pe 6 000 lei pe lună; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a tuturor cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 700 lei şi cheltuielile de asistenţă juridică în cuantum de 9 555,05 lei.

II. Poziția instanței de fond:

14. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, s-a admis parțial acțiunea.

15. S-a desfăcut căsătoria înregistrată la data de 05 august 2021, trecută în registrul actelor de stare civilă la nr.565 la OSC mun. Chişinău între Mîndru Adrian şi Carpov Natalia (familia după căsătorie –Mîndru).

16. S-a încasat de la Mîndru Adrian pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei taxa de stat în mărimea stabilită de lege, iar pe Mîndru Natalia a elibera integral de la plata taxei de stat.

17. S-a stabilit domiciliul minorului *****, a.n.*****, la domiciliul mamei, Mîndru Natalia.

18. S-a încasat de la Mîndru Adrian, a.n. *****, domiciliat în *****, cod personal ***** în beneficiul Nataliei Mîndru pensie de întreţinere pentru copilul *****, a.n.*****, în sumă fixă, în mărime de 5 000 lei, lunar, începînd cu data de 18 iulie 2024, şi pînă la atingerea majoratului de către copil.

19. S-a încasat de la Mîndru Adrian în beneficiul Nataliei Mîndru suma de 700 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 5 700 lei. În rest, cererea s-a respins ca nefondată.

20. S-a încasat de la Mîndru Adrian în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenţia privind pensia de întreţinere în mărime de 2 349,97 lei.

III. Solicitarea apelantului:

21. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 12 decembrie 2024, avocatul Caliga Mariana în interesele lui Mîndru Adrian a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie dispusă încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 4 000 lei lunar din momentul pronunțării hotărârii.

IV. Argumentele participanților la proces:

22. În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că, nu este de acord parțial cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, o consideră neîntemeiată şi pasibilă casării.

23. În legătură cu mărimea pensiei de întreținere dispusă spre încasare în mărime de 5 000 lei de către instanța de fond, notează că la momentul actual Mîndru Adrian nu este sigur că va fi apt a o achita. Este adevărat faptul că ori de câte ori există sau va exista o posibilitate de a achita mai mult decât suma fixată, apelantul o va face cu siguranță. Dar în situația în care apelantul nu este angajat în câmpul muncii, prestează servicii neregulate de pază (la ocazie), venitul acestuia este fluctuant.

24. Pe de altă parte, instanța de fond a stabilit că ”pentru anul 2025, salariul mediu pe economie, prognozat de autoritățile statului, este de 16 100 lei. Astfel, în acord cu prevederile Codului de executare, pentru situațiile în care debitorul plății pensiei de întreținere nu are un venit stabil, se va încasa de la acesta aproximativ a patra parte din salariul mediu pe economie prognozat ”

25. Susține că, pârâtul Mîndru Adrian este apt financiar a achita lunar suma de 4 000 lei și consideră că suma de 8 000 lei (totalul contribuției din partea ambilor părinți în sumă formează 8 000 lei) este suficientă pentru a acoperi cheltuielile fiului său. Subliniază că, Mîndru Adrian regulat achiziționează articole vestimentare pentru copilul său, jucării, fel în care nu se limitează doar la plata unor sume de bani. Astfel suma de 4 000 lei este o sumă fixă și stabilă, iar pârâtul este sigur că va face față și o va achita regulat, de fapt cum s-a întâmplat și până acum.

26. În această ordine de idei, alegațiile instanței de fond întru stabilirea unui cuantum lunar de 5 000 lei sunt imprecise și lipsite de motivare clară, atâta timp cât chiar prin argumentarea dată de prima instanță, se susține că cuantumul de 4 000 lei este unul suficient și corect.

27. Cu referire la capătul de cerere privind încasarea din contul lui Adrian Mîndru în beneficiul Nataliei Mîndru a sumei de 700 lei cu titlu de taxă de stat, a sumei 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 2 349,97 lei cu titlu de taxă de stat pentru pretenția privind pensia de întreținere, consideră că cheltuielile de asistență juridică în mărime de 9 555 lei, achitate de către Mîndru Natalia sunt disproporționat de mari.

28. Conform art. 96 alin.(1) Cod de Procedură Civilă instanța judecătorească obligă partea care apierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea aufost reale, necesare și rezonabile. Prin prezenta nu se pune la dubiu că aceste cheltuieli sunt real achitate de intimata Mîndru Natalia, dar apelantul consideră că acestea nu au fost necesare la caz și sunt nerezonabile din perspectiva mărimii lor.

29. Consideră instanța de fond că ”a cercetat extrasele de pe conversațiile care au avut loc între părți, la etapa prealabil, prin care reclamanta îi solicita pîrîtului să meargă la un notar pentru a divorța, iar ultimul deși aparent ar fi de acord, ulterior intenția nu s-a realizat”.

30. Pe cale de consecință ”instanța respinge ca nefondat argumentul reprezentantului pîrîtului, precum că reclamanta s-a adresat în instanță pentru soluționarea unui litigiu, care ”nu există ”, precum și argumentul, că reclamanta în pealabil, cel puțin verbal, nu a inițiat pretenții pîrîtului. ”

31. Atestă că legat cu capătul de cerere dat, concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sînt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

32. Relevă că un oarecare dezacord cu privire la capetele de cerere formulate prin cererea de chemare în judecată, nu au existat între părți și faptul desfacerii căsătoriei cu stabilirea domiciliului copilului minor putea fi soluționat în mod amiabil.

33. Din conținutul acelorași convorbiri cercetate de instanța de judecată, rezultă că apelantul Mîndru Adrian este deacord a desface căsătoria, părțile discutând despre o vizită la notar. În pofida sugestiei apelantului Mîndru Adrian de a face o programare la notar, intimata Mîndru Natalia îi comunică că mai întâi aceasta va vinde bucătăria. În această ordine de idei, concluzia instanței că intenția nu s-a realizat din vina apelantului, contravine discuțiilor avute între foștii soți.

34. Prin referința depusă la 26 ianuarie 2026, avocatul Olesea Nastas în interesele intimatei Mîndru Natala a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

35. În ședința de judecată, reprezentantul apelantului Mîndru Adrian, avocatul Caliga Mariana a pledat pentru admiterea apelului pe motivele invocate în cererea de apel.

36. Reprezentantul intimatei Mîndru Natalia, avocatul Nastas Olesea a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

37. Apelantul Mîndru Adrian, intimata Mîndru Natalia, reprezentantul apelantului Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect.Centru, fiind citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, nu au anunțat motivele neprezentării, precum și nu au solicitat amânarea sau examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa sa, motiv pentru care, în ordinea art.206, 379 Cod de procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

V. Termenul de declarare a apelului:

38. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

39. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la data de 11 noiembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 12 decembrie 2024.

40. Astfel Colegiul civil constată că, apelul este depus în interiorul termenului

legal.

VI. Aprecierea instanţei de apel:

41. Ascultând explicațiile participanților la proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, instanța de apel consideră că, cererea de apel este neîntemeiată şi pasibilă respingerii, reieșind din următoarele motive.

42. În conformitate cu art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanțe.

43. Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

44. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

45. Din textul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă se desprinde că, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

46. Dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

47. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

48. În contextul celor enunțate Colegiul judiciar reține că, sarcina instanţei de apel derivă din dispozițiile art.373 Cod de procedură civilă în condițiile în care instanţa de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

49. Totodată, Colegiul civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui

proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

50. Așadar, Colegiul civil verificând în raport cu prevederile art.238-241 Cod de procedură civilă, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or instanţa de fond corect a elucidat şi constatat circumstanțele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv probele prezente la materialele cauzei în vederea admiterii parțiale a acțiunii din speță, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul juridic litigios.

VII. Circumstanțele de fapt ale cauzei:

51. În speță, Colegiul civil a stabilit că, Mîndru Adrian și Carpov Natalia (familia după căsătorie – Mîndru), au încheiat căsătorie la data de 05 august 2021, care a fost trecută în registrul actelor de stare civilă la nr.565 la OSC mun. Chișinău.

52. Potrivit certificatului de naștere nr.***** se atestă că aceștia au un copil minor *****, a.n. ***** (f.d.20).

53. La data de 18 iulie 2024, avocatul Olesea Nastas în interesele Nataliei Mîndru s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva lui Mîndru Adrian privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor.

54. Prima instanţa, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, a admis acțiunea parțial.

55. S-a desfăcut căsătoria înregistrată la data de 05 august 2021, trecută în registrul actelor de stare civilă la nr.565 la OSC mun. Chişinău între Mîndru Adrian şi Carpov Natalia (familia după căsătorie –Mîndru).

56. S-a încasat de la Mîndru Adrian pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei taxa de stat în mărimea stabilită de lege, iar pe Mîndru Natalia a elibera integral de la plata taxei de stat.

57. S-a stabilit domiciliul minorului *****, a.n.*****, la domiciliul mamei, Mîndru Natalia.

58. S-a încasat de la Mîndru Adrian, a.n. *****, domiciliat în *****, cod personal ***** în beneficiul Nataliei Mîndru pensie de întreţinere pentru copilul *****, a.n.*****, în sumă fixă, în mărime de 5000 lei, lunar, începînd cu data de 18 iulie 2024, şi pînă la atingerea majoratului de către copil.

59. S-a încasat de la Mîndru Adrian în beneficiul Nataliei Mîndru suma de 700 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență

juridică, iar în total suma de 5 700 lei. În rest, cererea s-a respins ca nefondată.

60. S-a încasat de la Mîndru Adrian în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenţia privind pensia de întreţinere în mărime de 2 349,97 lei.

61. Exprimându-şi dezacordul cu hotărîrea instanţei de fond, Mîndru Adrian a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii instanței de fond, în partea încasării pensiei de întreţinere a copilului minor, solicitând a dispune prin hotărîrea instanţei de apel încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime fixă în sumă de 4 000 lei lunar până la atingerea majoratului, începând cu data de pronunțării hotărârii judecătorești, iar nu de la data introducerii cererii de chemare în judecată. Precum și respingerea capătului de cerere cu privire la încasarea din contul lui Mîndru Adrian în beneficiul lui Mîndru Natalia a cheltuielilor de judecare a pricinii în mărime de 700 lei cu titlu de taxă de stat și 9 555 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

62. Potrivit art.3 alin.(1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

63. În acord cu art.5 al Convenției, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligația pe care le au părinții sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunității, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităților acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i le recunoaște prezenta Convenție.

64. În conformitate cu art.18 alin.(1) al Convenției, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

65. În textul art.9 al Convenției se desprinde cert că, statele părţi vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu cînd părinții trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului.

66. Prevederile art.38 alin.(1) și (2) Codul familiei, stipulează că la desfacerea căsătoriei, soții pot prezenta instanţei judecătorești un acord privind

împărțirea bunurilor lor proprietate în devălmășie şi plata pensiei de întreținere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicând mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată să determine care dintre părinți va plăti pensia de întreținere a copiilor minori şi mărimea acesteia.

67. În corespundere cu art.58 alin.(1) Codul familiei, părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

68. Dispozițiile art.75 Codul familiei indică că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante. În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreținere plătită în favoarea părintelui mai puțin asigurat se stabilește într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

69. În acord cu art.76 alin.(1) și (2) Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

70. Articolul 18 alin.(1) al Legii nr.338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului statuează că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

71. Situaţie de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

72. Colegiul reține că, apelantul Mîndru Adrian a contestat hotărârea primei instanțe în partea admiterii cerinței reclamantei Mîndru Natalia privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime fixă de 5 000 lei, lunar, până la atingerea majoratului, solicitând să fie încasată pensia de întreținere în mărime fixă în sumă de 4 000 lei lunar, începând cu data de pronunțării hotărârii judecătorești, cu excluderea încasării mărimii pensiei de întreținere pentru perioada 19 iulie 2024 - momentul pronunțării hotărârii judecătorești.

73. Potrivit informației eliberate de Biroul Național de Statistică minimul de existență pentru copii în medie lunar în semestru II al anului 2024, total pe țară constituie în medie 2 515,40 lei pentru un copil în vârstă de 1-6 ani.

74. Mai mult, potrivit art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului, iar, conform art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii.

75. În acest context, Colegiul civil reține că prima instanță a apreciat în mod justificat nu doar declarațiile părților referitoare la situația financiară a apelantului, ci și conduita financiară anterioară a acestuia, reflectată în transferurile bănești efectuate în beneficiul intimatei.

76. Astfel, materialele cauzei confirmă efectuarea de către Mîndru Adrian a mai multor transferuri bănești, inclusiv în cuantum de 10 000 lei - la 7 mai 2024, 10 000 lei - la 11 iulie 2024, 10 000 lei - la 19 august 2024 și 9 000 lei - la 19 septembrie 2024.

77. Deși o parte dintre aceste sume au fost destinate achitării ratelor aferente creditelor contractate pentru amenajarea locuinței, ele constituie elemente relevante pentru aprecierea conduitei financiare și a posibilităților materiale ale apelantului.

78. Instanța de apel precizează că sumele destinate rambursării creditelor nu pot fi asimilate automat pensiei de întreținere a copilului minor. Cu toate acestea, efectuarea unor plăți periodice de asemenea valori poate fi luată în considerare, alături de celelalte probe, pentru evaluarea posibilităților reale de contribuție ale părintelui.

79. În consecință, susținerea apelantului potrivit căreia ar fi capabil să achite suma de 4 000 lei lunar nu este suficientă, pentru a demonstra că stabilirea pensiei în cuantum de 5 000 lei ar fi disproporționată.

80. Mai mult, prima instanță a ținut cont de necesitățile individuale ale copilului minor, inclusiv de faptul că acesta a fost diagnosticat cu dermatită atopică, circumstanță confirmată prin documentele medicale administrate la

materialele cauzei.

81. Din explicațiile reclamantei/intimate rezultă că starea de sănătate a copilului impune un regim alimentar și de îngrijire specific, care generează cheltuieli suplimentare față de necesitățile obișnuite ale unui copil de aceeași vârstă.

82. Colegiul civil reține că asemenea circumstanțe prezintă relevanță juridică directă pentru stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, întrucât obligația părinților nu se limitează la asigurarea unui minim abstract de subzistență, ci vizează satisfacerea necesităților reale și rezonabile ale copilului, corespunzătoare vârstei, stării de sănătate și condițiilor sale individuale de dezvoltare.

83. În același timp, instanța de apel notează că suma de 5 000 lei stabilită de prima instanță nu reprezintă admiterea integrală a pretenției reclamantei, aceasta solicitând inițial încasarea sumei de 6 000 lei, lunar.

84. Prin urmare, prima instanță a realizat o apreciere individualizată a circumstanțelor cauzei, stabilind un cuantum intermediar între suma solicitată de reclamantă și suma recunoscută de pârât.

85. În această ordine de idei, Colegiul civil consideră neîntemeiate argumentele apelantului cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 4 000 lei lunar, or, stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minori într-o proporție fixă de 4 000 lei, lunar, nu va corespunde cheltuielilor reale necesare pentru întreținerea şi îngrijirea unui copil, iar obligația de întreținere a copilului nu poate fi supusă unor limitări, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine părinților, care trebuie să se conducă în primul rând de interesul superior al copilului, pe de altă parte, neacordarea sprijinului material corespunzător ar leza substanțial drepturile copiilor minori, fapt inadmisibil în condițiile prevalării interesului suprem al copilului statuat în Convenția cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989.

86. Colegiul civil apreciază ca neîntemeiat și argumentul apelantului potrivit căruia pensia de întreținere urma a fi încasată începând cu data pronunțării hotărârii judecătorești, iar nu de la data depunerii cererii de chemare în judecată.

87. Or, potrivit art. 98 alin. (2) din Codul familiei, pensia de întreținere se încasează de la data adresării în instanța judecătorească.

88. Din conținutul acestei norme rezultă că legiuitorul a stabilit în mod expres momentul de la care ia naștere obligația de plată a pensiei de întreținere stabilite pe cale judecătorească, acesta fiind, ca regulă generală, data depunerii acțiunii în instanța de judecată.

89. La fel, nu poate fi reținut argumentul apelantului referitor la achitarea benevolă a pensiei de întreținere și pretinsa dublă executare a obligației.

90. Din materialele cauzei rezultă că apelantul a prezentat înscrisuri

referitoare la efectuarea mai multor transferuri bănești în beneficiul intimatei, inclusiv în perioada anterioară pronunțării hotărârii judecătorești.

91. Totodată, în cererea de apel motivată, acesta invocă efectuarea unor plăți suplimentare în perioada noiembrie 2024 – februarie 2025, susținând că obligațiile sale față de copil au fost executate benevol.

92. Colegiul civil reține că efectuarea unor plăți benevole constituie o împrejurare relevantă, care nu poate fi ignorată la determinarea cuantumului obligației efectiv executate.

93. Totodată, instanța de apel notează că o parte dintre transferurile bănești efectuate de apelant au fost destinate achitării ratelor aferente unor contracte de credit, iar nu nemijlocit întreținerii copilului minor. Or, obligația de rambursare a unor credite contractate în timpul căsătoriei și obligația legală de întreținere a copilului constituie raporturi juridice distincte, care nu pot fi confundate.

94. Instanța de apel subliniază că plățile benevole dovedite, efectuate cu destinația întreținerii copilului, nu pot fi ignorate la stabilirea restanței. În același timp, existența lor nu justifică schimbarea datei de început a obligației stabilite prin hotărârea judecătorească.

95. În consecință, Colegiul judiciar constată că argumentul apelantului privind pretinsa dublă executare a obligației este neîntemeiat și fără suport juridic.

96. Colegiul civil apreciază ca neîntemeiat argumentul apelantului potrivit căruia prima instanță ar fi aplicat eronat normele procesuale referitoare la repartizarea cheltuielilor de judecată, întrucât reclamanta ar fi inițiat litigiul fără înaintarea prealabilă a unor pretenții, deși pârâtul ar fi fost dispus să soluționeze amiabil divergențele.

97. Potrivit art. 97 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă reclamantul a intentat acțiunea fără a înainta în prealabil pretenții pârâtului, iar pârâtul a recunoscut în judecată imediat pretențiile, cheltuielile de judecată se suportă de către reclamant.

98. Din interpretarea normei enunțate, rezultă că aplicarea sa presupune întrunirea cumulativă a condițiilor referitoare la lipsa formulării prealabile a pretențiilor și recunoașterea imediată a acestora de către pârât. La caz, Colegiul judiciar constată că aceste condiții nu sunt întrunite.

99. Astfel, deși pârâtul a recunoscut pretențiile referitoare la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu mama, acesta nu a recunoscut integral pretenția privind pensia de întreținere pentru copilul minor.

100. Mai mult, pârâtul a contestat atât cuantumul pensiei solicitate de reclamantă, cât și momentul de la care aceasta urma să fie încasată, solicitând stabilirea unei pensii în sumă de 4 000 lei lunar, începând cu data pronunțării hotărârii judecătorești.

101. Prin urmare, între părți a existat un litigiu efectiv cu privire la întinderea

și executarea obligației de întreținere a copilului minor. În aceste condiții, nu poate fi reținută susținerea apelantului potrivit căreia litigiul ar fi fost generat exclusiv de inițiativa nejustificată a reclamantei.

102. Instanța de apel subliniază că recunoașterea parțială a unor pretenții nu echivalează cu recunoașterea imediată și integrală a acțiunii, în sensul dispozițiilor art.97 alin. (3) Cod de procedură civilă. Mai mult, din materialele cauzei rezultă că părțile au purtat discuții privind desfacerea căsătoriei pe cale amiabilă, însă acestea nu au condus la realizarea efectivă a unui acord.

103. Instanța de fond a constatat, de asemenea, că părților le-a fost oferită posibilitatea soluționării amiabile a divergențelor inclusiv pe parcursul procesului, fără ca acestea să ajungă la un acord asupra cuantumului pensiei de întreținere.

104. În consecință, Colegiul judiciar consideră că prima instanță a apreciat corect inaplicabilitatea art.97 alin. (3) Cod de procedură civilă în circumstanțele prezentei cauze.

105. În continuare, cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, Colegiul reține că, potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

106. Dispozițiile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, reglementează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

107. În conformitate cu art.96 alin.(1) și alin.(1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

108. Din conținutul normei rezultă că recuperarea cheltuielilor de asistență juridică presupune verificarea caracterului efectiv al acestora, a necesității suportării lor și a proporționalității cuantumului solicitat în raport cu natura și complexitatea cauzei.

109. În speță, materialele dosarului confirmă că reclamanta Mîndru Natalia a beneficiat de asistența juridică acordată de avocatul Nastas Olesea și a suportat cheltuieli în cuantum de 9 555,05 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria DAA nr. 52921016 din 13 iunie 2024.

110. Colegiul civil notează că apelantul nu contestă realitatea efectuării acestor cheltuieli, ci susține că ele nu ar fi fost necesare, întrucât litigiul putea fi soluționat amiabil, însă această susținere nu poate fi acceptată.

111. Dreptul părții de a beneficia de asistență juridică calificată în cadrul unui proces civil nu este condiționat de imposibilitatea absolută a soluționării amiabile a litigiului. Mai mult, caracterul necesar al cheltuielilor de asistență juridică urmează a fi apreciat în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei, inclusiv cu necesitatea formulării cererii de chemare în judecată, administrării probelor, susținerii pretențiilor și participării la examinarea cauzei.

112. În speță, litigiul a vizat mai multe pretenții de dreptul familiei, inclusiv stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a unui copil minor, aspect asupra căruia părțile au formulat poziții contradictorii.

113. Totodată, Colegiul judiciar constată că prima instanță nu a dispus compensarea integrală a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, în cuantum de 9 555,05 lei, ci a redus suma acordată la 5 000 lei.

114. Prin urmare, prima instanță a efectuat un control asupra caracterului rezonabil al cheltuielilor solicitate, ținând cont de admiterea parțială a acțiunii.

115. Colegiul civil consideră că suma de 5 000 lei nu apare ca fiind vădit disproporționată în raport cu natura litigiului, obiectul pretențiilor și activitatea de reprezentare juridică desfășurată în cauză. Apelantul nu a prezentat argumente concrete care să demonstreze că suma acordată depășește în mod nejustificat cheltuielile rezonabile pentru serviciile juridice prestate.

116. Referitor la critica apelantului privind încasarea taxei de stat în cuantum de 700 lei în beneficiul reclamantei și a sumei de 2 349,97 lei în beneficiul statului, Colegiul civil reține următoarele.

117. Potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată, iar în cazul admiterii parțiale a acțiunii, acestea se repartizează proporțional pretențiilor admise și respinse.

118. În speță, prima instanță a constatat că reclamanta a achitat taxa de stat în cuantum de 700 lei, fapt confirmat prin documentul de plată anexat la materialele cauzei.

119. Întrucât pretențiile privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor au fost admise, iar pârâtul a recunoscut în ședința de judecată inclusiv obligația de compensare a taxei de stat achitate la depunerea acțiunii, Colegiul civil consideră justificată soluția privind încasarea acestei sume în beneficiul reclamantei.

120. Cu referire la taxa de stat aferentă pretenției privind pensia de întreținere, Colegiul civil reține că, potrivit pct.1.1.2 din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, reclamanții sunt scutiți de achitarea taxei de stat în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere.

121. Conform art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit se încasează la buget de la pârât, proporțional părții

admise din acțiune, dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

122. Totodată, potrivit art.87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, valoarea acțiunii în cererile privind plata pensiei de întreținere se determină în raport cu suma totală a obligațiilor de plată pe un an.

123. Astfel, în condițiile în care pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a fost admisă parțial, Colegiul civil consideră că instanța de fond întemeiat a încasat de la Mîndru Adrian în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 349,97 lei.

124. În context, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii conform art.118 Cod de procedură civilă, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

125. De asemenea, Colegiul civil mai consideră important de remarcat faptul că, apelantul utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

126. Reieșind din cele expuse mai sus, în condițiile în care instanţa de fond corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar instanța de apel a constatat legalitatea hotărârii primei instanțe, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărîrea contestată.

127. În conformitate cu art.385 lit. a), 389 și 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de către avocatul Caliga Mariana în interesele lui Mîndru Adrian.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Mîndru Natalia către Mîndru Adrian cu pprivire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la

comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Roman Pascari

Hristina Craveț